

maal om de to nederste Klassers Gjenoprettelse, er der derimod Meningsforstjæl tilstede med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt den ved Loven af 1871 indførte Veddeling af Undervisningen bør vedblive eller opgives, idet kun enkelte have udtalt sig for at forlade den, medens de fleste ere tilbøjelige til at fastholde den som hvilende paa en sund og tidsvarende Tanke, dog at den gjenneføres paa en anden Maade end nu. Hovedsækkene ved denne ere først, at Delingen indtræder for tidlig, i Virkeligheden allerede i 3die Klasse, saa at 13—14 Aars Drengen, hvis Evner og Landsretning ofte hverken han selv eller Forældrene eller Skolen endnu kjende tilstrækkelig, maa tage Bestemmelse om sit fremtidige Fagstudium, dernæst at man i de to øverste Klasser ved at lade Latin og Mathematik helt bortfalde, henholdsvis for det mathematisk-naturvidenskabelige og for det sproglig-historiske Kursus, netop har udelukket de Fag fra den paagældende Undervisning, der, efter deres Natur og naar de virkelig skulle hævede deres Betydning som Led i den almindelige Dannelse, mindre end de fleste andre taale at lægges tilside paa et saa tidligt Alderstrin, hvortil kommer, at deres Udelukkelse medfører ikke ubetydelige Hindringer og Allemper for Fællesskabet i den øvrige Undervisning. Disse Fags Afslutning sker nu samtidig med, at der maa arbeides paa andre Fordringers Tilfredsstillelse, og ved Bønnen i dem kan der hødes paa mangelfuld Kundskab i det af disse Fag, der afluttes, ved større Dygtighed i de andre, Lydsf, Geografi og Naturhistorie. Tilslige er den Karaktersum, der giver Ret til Opvækning (16 for 5 Fag), saa ringe, at der ikke hører meget til at slippe igennem. Omfanget af de mathematiske Kundskaber, som kræves af de sproglig-historiske Studerende, er i og for sig antageligt, men den tidlige Afslutning deraf er ubølg, thi vel ere disse Kundskaber delvis ialtsalb bestemte til at glemmes af denne Retnings Studerende, men først efter at de have sat Frugt, og Modtageligheden for Matematikkens befrugtende Indflydelse er sjælden udviklet tilstrækkelig ved Udgangen af fjerde Klasse. Rigtig nok afslutte Realisterne ogsaa dette Fag, men enten tilendebringe de ganske deres boglige Uddannelse og saa skulle de i Mathematiken have et Grundlag for en Udvikling i praktisk Retning, hvortil Landen vel kan være moden saa tidlig, eller ogsaa fortsætte de den med videre gaende Læsning i samme Retning (Polyteknikere, Skovbrugsstuderende, Landinspektører). For de Studerende af den sproglig-historiske Retning danner derimod denne begrænsede mathematisk Kundskab et Led i Grundlaget for en højere almindelig Dannelse og tjener Udviklingen af en Side af Læringingen, som er uundværlig under ethvert dybere gaende Studium. Men til at erhverve dette Udbytte ere Disciplene ved Udgangen af fjerde Klasse ikke modne nok, og hvad de have lært, glemmes altfor hurtigt; den større Moden-

hed, som skulde sætte dem i Stand til at vinde Frugt af deres Kundskab, kommer først bagefter. Bevidstheden herom vækker Lærerenes Sver, fordi han ser sit mest Arbejde spildt, og dette virker igjen paa Disciplenes Flib og Interesse. De skadelige Følger heraf ville i Tiden ikke udeblive. Den Sum af mathematisk Indsigt, som Skoleloven af 1850 dog efterhaanden fik indpodet den studerende Verden, vil forsvinde. Men i Skolen mærkes Følgerne allerede ved Undervisningen i Naturlære i femte og sjette Klasse. Saasnart Disciplene have begyndt at glemme — og Fordommen imod Mathematik er altid stærk nok til ofte at gjøre Forglemmelsen til noget næsten Fortjenstligt —, kan Læreren ikke benytte Mathematiken som Hjælpemiddel til en lettere og fuldstændigere Oversigt, uden først at overvinde Modstanden, og han vil føle, at Disciplenes Gøne til at tænke over Størrelser sjælden er udviklet nok til at magte en fuldstændig Fortsættelse af Naturen. Undervisningen bliver mindre frugtbar, og Discipelen faar et Hul i sin aandelige Udvikling. Livlige unge Mennesker, der med Interesse følge Forsøgene, lytte til Meddelelsen om nye og eiendommelige Fakta, tilegne sig en vis Færdighed i at gjengive de korte Forklaringer og derved slippe vel fra Examen i dette Fag, tro let at forstaa mere end de gjøre og vænne sig til at tale om Ting, som de kun opfatte overfladisk. Hvad Latinen angaar, saa kan maasse det Pensum Latin og den Forsatterlæsning, som er gjenngaet ved Udgangen af fjerde Klasse, være et tilstrækkeligt Grundlag for de mathematisk-naturvidenskabelig Studerende i Almindelighed. De ere maasse heller ikke saa uforsatte for at glemme Enkeltheder saa let, fordi Ungdommen overhovedet er mere modtagelig for Sprog end for Mathematik. Men desuagtet glemmes der efter en forlængende Maalestok og det egentlige Udbytte af Undervisningen, en mere lutret Sprogans, som igjen virker tilbage paa Tilværelsen af andre Sprog og paa Modersmaalet, kan i den unge Alder ikke opnaas. Mangfoldige latinske Gloser og Enkeltheder af den latinske Sproglære, som kunde være til Lettelse ved Undervisningen i Franst, glemmes snart, og denne Undervisning finder ikke nær saa frugtbar Forbund som hos de Studerende af den anden Retning, saa at Skolen ogsaa i denne Henseende kan iagttage Virkningerne af den for tidlige Afslutning. Rigesom denne Ordning ikke er heldig for selve Undervisningens rette Fremme, saaledes lægger den ogsaa ved sine Bestemmelser om 4de Klasse Hovedexamen, der har faaet større Betydning end hvilkensomhelst af de andre Klassers Hovedexamen, et stærkere Tryk paa Drengene i 14—16 Aars Alderen end nødvendigt; og just denne Alder er, som ovenfor berørt, vistnok den mindst skikede til anspændt aandeligt Arbejde. Gjøres denne Examen, væsentligt ialtsalb, til en almindelig Marssegamen, vil derved den forcerede